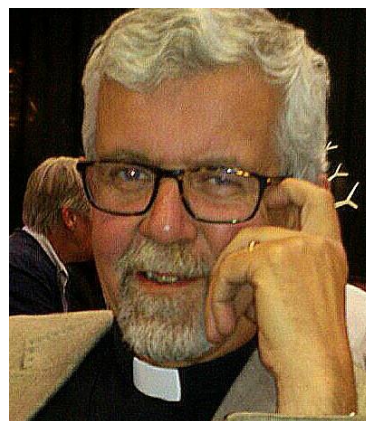

BIBELSTUDIUM inför 2020 okt 18

Domkyrkopastoratet (publiceras på nätet)

/ BJÖRN BÄCKERSTEN

Dessa bibelstudier, samt en del andra texter om gudstjänstliv och kyrkopraxis, kommer att finnas tillgängliga över Domkyrkopastoratets hemsida och min Facebook-sida; sök på "Aktiv Liturgi". Med vissa försiktighetsåtgärder är kyrkorna i Göteborg åter öppna för gudstjänster. Håll dig uppdaterad om läget via hemsidor (och i vissa fall annonser).

19:e söndagen efter heliga Trefaldighet

Liturgiskt

Eftersom 18 oktober infaller på en söndag firas inte evangelisten S:t Lukas på detta datum.

Söndagstemat är "Trons kraft". Tredje årgångens texter. Grön liturgisk färg.

Första läsningen (GT): Josua 2:1–15

Josua har, som efterträdare till Mose (4 Mos 27:18-23), just börjat förbereda intåget i det utlovade landet (Josua 1). Man är i ökentrakterna vid *Shittim*, en plats i höjd med Jeriko, ca 15 km öster om floden Jordan.

För att kunna inta Jeriko sänder man två spioner in i staden. Dom besöker en av stadens prostituerade, Rachav, för att få hjälp. I sitt samtal med spionerna (Jos 2:8–11) visar hon både tilltro till männens avsikter, och tillit till Guds planer; om än med skräck och oro för vad som skall komma. Och hon utverkar fri lejd (Jos 2:12–14) för sig och sin familj när väl Israels folk invaderar staden (Jos 6:17b). Hon blir uppmanad att hänga ett rött band i fönstret på sitt hus, som var sammanbyggt med stadsmuren (Jos 2:18).

Männen, som blivit upptäckta (Jos 2:3-6), göms hos henne och får hjälp att fly genom att hissas ned via ett fönster. De återvänder till hären, och håller sin överenskommelse till Rachav. Hon skonas när hela staden förgås.

Även i Jak 2:25 och Hebr 11:31 (i dagens epistel) refereras till Rachav, som exempel på tro och handling som båda hör samman.

Rachav är stammoder till kung David, och en av Jesu släktingar från "forntiden" (Matt 1:5).

Psaltarpsalmen: Psaltaren 73:23-26

Psaltarpsalmen för denna söndag, att sjungas eller läsas mellan de två första läsningarna, är ett avsnitt ur den psaltarpsalm som inleder den tredje av de bokavsnitt som Psaltaren indelats i (Psalm 73-89). Inalles delas Psaltaren in i fem "böcker". Psalmen innan (72:19) avslutas, liksom 41:14, 89:53 och 106:48, med ordet "Amen".

Psalmen är ett slags "programförklaring" för denna del av Psaltaren: brottningen mellan förtröstan på Guds godhet och medvetenheten om att "...det går (även) den ogudaktige väl".

Förtröstansfulla verser präglar dagens avsnitt. Märk särskilt v 25. Dessa ord har inspirerat heliga Teresa av Avila (vars minnesdag firades 15/10) till en mycket älskad dikt, som också gärna sjungs som en av sångerna från den franska kommuniteten Taizé [<https://www.taize.fr/sv>]: *Nada te turbe... (sp), "Känn ingen oro..." Sv Psb 773.*

I översättning från spanska originalet, av klostret "Vår Fru av berget Karmel" i Glumslöv, Skåne:

*"Låt intet förvillan, intet skrämman dig. Allting förgår, blott Gud förändras ej.
Tålmodet allt besegrar. Den sig på Gud förlitar skall intet fattas.
Allenast Gud är nog."*

Episteln: Hebreerbrevet 11:29-33

"Tron är grunden för det vi hoppas på"! Detta avsnitt i Hebreerbrevet(kap 11) behandlar exempel på tro igenom Israels historia.

I vårt textavsnitt namnges Rachav, som vi berört i samband med GT-läsningen, men även flera andra:

- Gideon – domaren (Domarboken 6-8) som ledde ett fåtal Israeliter till seger mot övermakten när man smög fram med eldfacklor gömda i lerkrukor. OBS detta är ju också symbolen för Gideoniterna, sällskapet som verkar för bibelspridning.
- Barak – vars namn betyder *blxt* rekryterades av Debora, Israels domare, för kampen om Israels trohet mot förbundet med Gud (Dom 4:1-16).
- Simson – "Han med håret...", se mer i Dom kap 13 - 16).
- Jefta – Detta exempel är kanske det märkligaste. Jefta kommer nämligen att offra sin dotter efter ett obetänksamt löfte (Dom 11:29-40). Ett mycket svårbegripligt exempel av Hebreerbrevets (okände) författare. Kanske syftas mer på den inledande berättelsen om Jefthas ledarskap för

folket snarare än denna olyckliga och obehagliga avslutande del av berättelsen. I kommentarer från Kyrkans äldsta tid har anförts tolkningar som går ut på att Gud inte accepterade detta offer (människooffer är strängt förbjudet i bibeln). Andra har menat att berättelsen finns med som ett varnande exempel på att inte avge "omöjliga" och olämpliga löften i förhastad mod.

- David – Konungen, med alla sina förtjänster och brister.
- Salomo – Konungasonen, Israels tredje kung, som ärvde både sin fars kompetens och svagheter.
- Profeterna – i en mer ospecificerad skara...

Mer indirekt anspelas även på:

- Mose och folkets ledare (instiftandet och firandet av den första påskhögtiden).
- Josua, som ledde stormandet av Jerikos murar.

Och lite tort konstateras (v 32a) att alla dessa (*och de som nämnts i 11:4-28 och som senare nämns i 11:33b-38*) är tillräckliga exempel på *heliga* och *martyrer* som velat få se Messias dag komma, men ej fick det – vilket vi dock har fått (11:39-40), men som likväl alla höll fast i tilltron till Gud och hans löfte.

Evangelium: Markus 2:1-12

"Hur kan han tala så? (v 7)".

Berättelsen om undret med den lame mannen i Kafarnaum har många över- och undertoner. Först själva berättelsen i sig. Ett "bärlag" om fyra personer kommer med den lame mannen till Jesus. Bra bild. Låt oss "bära" våra sjuka, ja alla våra angelägenheter, till Jesus så att han får bestämma och handla efter sin vilja.

De fyra är mycket handlingskraftiga: när det är "mer än 50 personer" på plats, och man inte kan få komma in, tar de nya initiativ. Upp på taket, genom taktäckningen, ner rätt framför Mästaren. Inga hinder tycks omöjliga i deras angelägenhet.

De fyra är övertygade om att hjälpen finns hos Herren. Texten säger: när Jesus såg *deras* tro, vände han sig till den sjuke. Inte letade Jesus efter hur mycket den sjuke förmådde tro eller ej. Han såg till gemenskapen, Kyrkan, och *deras* tro.

För det andra. Jesus vet var som rör sig i människohjärtat: **tron** (som aldrig uttrycks i ord) hos bärarlaget, **behovet av förlåtelse** hos den sjuke (som inte frågar uttryckligen om det), **ifrågasättandet och föraktet** hos de andliga ledarna ("Hur kan *han* tala så?", v 7). Och han svarar: "Hur kan *ni* tänka så?" (v 8) fastän de inte högt uttalat kritiken – Mästaren vet vad som rör sig i människohjärtat.

Och som en konsekvens sker det tredje:

Det Jesus gör är att han nu demonstrerar vem han verkligen är: Gud, som kan förlåta synder. Det är det första och mest avgörande som sker med den lame mannen. Synden blir förlåten, det som bara Gud kan. Därmed har Jesus inte bara inte bara visat vem han verkligen är utan också förmått reta upp dom som "visste hur allt förhöll sig med det andliga livet", de skriftlärdade. Detta går inte för sig! Jesus hädar i deras ögon.

Så följer den spännande ordväxlingen som handlar om det största, men osynliga, undret: **förlåtelse** (det inre livets helande); och som därefter handlar om det synliga och för den sjuke viktiga (men i jämförelse mindre) undret: kroppens **helande**. "Vilket är störst?" frågar Herren, och utmanar de skriftlärdade. Och för att just bevisa det osynliga (Guds förlåtelse) genom att göra det synliga (botandet, som alla kunde se) så låter Jesus undret ske; varpå mannen kliver upp, rullar ihop bädden och går hem!

Och allt det häpnad "kyrkfolket" i Kafarnaum prisar Gud för vad de fått vara med om.

Att samtala om:

Reflektera över: stora och små under... vad är vad?

Förlåtelsens gåva från Gud, och hur den hjälper oss att kunna förlåta.

Den kollektiva tron i förhållande till den enskilda. Kan Kyrkan, "bärarlagen" också bära min tro när jag inte orkar?

Vad kan goda exempel betyda? Helgonens, vanliga vänners, bibliska gestalters betydelse som föredömen i tro och goda gärningar.

Under den kommande veckan:

Man kan notera följande minnesdagar under den kommande veckan som inleds med söndagen:

18/10 Evangelisten S:t Lukas. Dagen firas ej då den infaller en söndag.

19/10 Jean Brébeuf (*1593 i Frankrike, +1649 i Canada) **och Isaac Jogues** (*1607 i Frankrike, +1646 i [blivande] USA) är två, för oss ganska okända,

martyrer kopplade till den nordamerikanska kontinenten. Kan även i vår kyrka fungera som exempel på de många "dolda missionärer" som givit sina liv för utbredandet av Kyrkans tro i världen. Jfr epistelläsningen, ovan.

Röd liturgisk färg.

22/10 Påven S:t Johannes Paulus II. *18/5 1920 i Polen. +2/4 2005 i Vatikanen.

Påve från 16/19 1978. Lutherska kyrkan i USA använder beteckningarna "Förnyare av Kyrkan" respektive "Förnyare av samhället" för att ange vissa heliga kvinnor och mäns betydelse. I fallet med Johannes Paulus II (eller "den store", som han ibland kallas) gäller båda beteckningarna. Han måste ses som en gigant för vår samtid.

Hans pontifikat kom att få långtgående betydelse för Kyrkan i stort, och hans ekumeniska påverkan har omfattande effekter för alla kyrkor och samfund.

Men alltså även för samhället. Hans agerande, resor och ställningstagande kom att få kraftig inverkan i samband med samhällsförändringarna i Östeuropa under 1980/1990-talen.

Vit liturgisk färg.

